

Vrijstelling biociden waterstofperoxide in spaarbekken 2014

IENM/BSK-2014/152909

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

Handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken;

Gezien het verzoek van Evides Waterbedrijf van 15 juli 2014, kenmerk U14-014/PD1-T&B, tot vrijstelling van het verbod op het gebruik van de biocide waterstofperoxide 590 g/L, 49,5% m/m, ten behoeve van de bestrijding van cyanobacteriën en algen in spaarbekken De Grote Rug te Dordrecht;

Gelet op artikel 43, eerste lid, en artikel 46, eerste en tweede lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

BESLUIT:

Artikel 1

In verband met de bestrijding van cyanobacteriën en algen in spaarbekken De Grote Rug te Dordrecht, wordt op grond van artikel 46, eerste lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden vrijstelling verleend van het verbod, bedoeld in artikel 43, eerste en tweede lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, om in strijd te handelen met artikel 17, eerste, vijfde en zesde lid, van verordening (EU) nr. 528/2012, in dit geval inzake het onder voorwaarden op de markt gebruiken van een biocide waterstofperoxide 590 g/L, 49,5% m/m (merknaam: Intra Hydrocare).

Artikel 2

Ten behoeve van de bestrijding van cyanobacteriën en algen in spaarbekken De Grote Rug te Dordrecht is uitsluitend het gebruik van betreffende biocide onder de hierna genoemde voorwaarden en omstandigheden toegestaan:

- a. de behandeling met Intra Hydrocare duurt maximaal één dag;
- b. de toepassing van Intra Hydrocare vindt plaats in de grondstof voor zuivering, zodat direct contact met het drinkwater wordt vermeden;
- c. de bestrijding vindt plaats volgens het door Evides Waterbedrijf daarvoor opgestelde draaiboek;
- d. bij de bestrijding wordt vorming van ongewenste bijproducten vermeden;
- e. bij de behandeling van het spaarbekken is een vertegenwoordiger van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) aanwezig;
- f. bij de bestrijding wordt een dosering van Intra Hydrocare gebruikt met een gehalte aan waterstofperoxide van maximaal 5 mg/L, en
- g. de voorschriften en beperkingen, die zijn opgenomen in de toelating van Intra Hydrocare (13279N) zijn van toepassing.

Artikel 3

De vrijstelling wordt verleend voor eenmalig gebruik in de periode van 1 augustus tot en met 15 september 2014.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Vrijstelling biociden waterstofperoxide in spaarbekken 2014.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag van plaatsing op de website van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienm>) en vervalt op 16 september 2014.

's-Gravenhage,

2014

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Wilma J. Mansveld

Toelichting

Bij brief van 15 juli 2014 heeft Evides Waterbedrijf vrijstelling gevraagd van het verbod op het gebruik van de biocide waterstofperoxide 590 g/L, 49,5% m/m (merknaam: Intra Hydrocare) ter bestrijding van cyanobacteriën en algen in spaarbekken De Grote Rug te Dordrecht.

Achtergrond vrijstelling

In de zomer van 2014 (medio augustus) staat het project "Verzwaaring zinker TL34 (Ruwwatertransportleiding Petrusplaat) Wantijdijk" op het programma. In het kader van het landelijk hoogwaterbeschermingsprogramma wordt de Wantijdijk verzaamd en moet de huidige zinker van de TL34 aangepast worden aan de nieuwe situatie. Tijdens de uitvoering van het project wordt de ruwwaterlevering vanaf de productieregio Petrusplaat enkele dagen onderbroken.

Gedurende de leveringsonderbreking wordt de drinkwaterlevering in het gebied Dordrecht (voorzieningsgebied Baanhoek) aangepast: de capaciteit van de grondwaterzuivering wordt gemaximaliseerd en vanaf de productielocatie Berenplaat wordt drinkwater via de Hoeksche-Waard aangevoerd. Om meer zekerheid in te bouwen en bij onverwachte gebeurtenissen het voorzieningsgebied van Baanhoek van voldoende drinkwater te kunnen voorzien, is onderzoek gedaan naar de inzet van de huidige noodvoorziening, oppervlaktewater uit spaarbekken de Grote Rug. Bij dit onderzoek is de aanwezigheid van blauwalg geconstateerd. Om het water uit het spaarbekken de Grote Rug te kunnen gebruiken als drinkwater is zuivering noodzakelijk.

Om het zuiveren van dit spaarbekkenwater op korte termijn mogelijk te maken is een screening van bestrijdingsmethoden voor algen gedaan. Uit deze screening kwam naar voren dat er geen biociden zijn toegestaan om algen te bestrijden en dat een effectieve bestrijding van algen op korte termijn alleen met een dosering van waterstofperoxide (H_2O_2) goed kan worden uitgevoerd. Dit biocide is in staat bij een gehalte van 2 mg.L^{-1} een bloei van cyanobacteriën te bestrijden en microcystine (toxine dat door cyanobacteriën kan worden geproduceerd) af te breken (mededeling en publicaties van H. Matthijs, Universiteit van Amsterdam).

Voor een effectieve bestrijding van algen wordt het gehele spaarbekken in één dag behandeld (er zal gebruik worden gemaakt van een standaard 3%-oplossing met KIWA-ATA certificaat), dat in een concentratie van 50% (van de firma Kemira) zal worden aangevoerd. Bij de behandeling wordt er via een drijvend ponton met daarop een opslagtank verdund waterstofperoxide door middel van een slangensysteem over de gehele waterkolom gedoseerd. De behandeling zal enkele dagen voorafgaand aan het daadwerkelijke gebruik van het spaarbekkenwater als grondstof voor de drinkwaterproductie plaatsvinden.

De toelating van het middel Intra Hydrocare betreft het gebruik vanuit een concentratie van 50%. In vergelijking tot de toelating van dit middel, zal bij het gebruik de concentratie van waterstofperoxide lager zijn dan de concentraties die van het middel zijn toegelaten. Terwijl de toelating geldt voor het ontsmetten van oppervlakten die in contact komen met drinkwater, zal het gedoseerde waterstofperoxide niet in contact komen met drinkwater. De bestrijding met waterstofperoxide zal in de grondstof voor de zuivering worden toegepast, zodat er dus geen sprake is van een direct contact van waterstofperoxide met drinkwater. Daarnaast zal het waterstofperoxide in minder dan een dag zijn afgebroken en niet meer aanwezig zijn als het spaarbekkenwater tot drinkwater wordt gezuiverd. Voor de behandeling is een draaiboek opgesteld.

Vorming bijproducten

Uit het in de afgelopen weken uitgevoerde onderzoek naar de vorming van bijproducten en acute toxiciteit blijkt dat er bij deze dosering geen 'negatieve' (neven)effecten op de waterkwaliteit gevonden zijn, zoals de vorming van ongewenste bijproducten en de sterfte van dieren. Het onderzoek concludeert dat het ruwe water van spaarbekken De Grote Rug zuiverder is dan het ruwe water van productielocatie Petrusplaat, dat normaal als bron voor de drinkwaterzuivering Baanhoek wordt gebruikt. Na toevoeging van cyanobacteriën wordt een stof gedetecteerd die gelijkenis vertoont met microcystines. Deze kan voorkomen in concentraties boven de WHO-richtwaarde voor drinkwater (die evenwel geldt voor levenslange blootstelling), maar op basis van ervaringen met andere toxines mag worden verwacht dat zowel de afbraakprocessen tijdens het verblijf in het spaarbekken als de drinkwaterzuiveringstappen deze concentratie vergaand zal doen verlagen.

Kader

Artikel 46, eerste lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden biedt de mogelijkheid niet toegelaten biociden tijdelijk op de markt aan te bieden of te gebruiken ter uitvoering van artikel 55 van verordening (EU) nr. 528/2012¹. Artikel 55 van verordening (EU) nr. 528/2012 biedt lidstaten de mogelijkheid om ten hoogste 180 dagen vrijstelling te verlenen van het verbod van het op de markt aanbieden en het gebruik van niet toegelaten biociden wegens een niet op andere wijze te bestrijden gevaar voor de volksgezondheid, de gezondheid van dieren of het milieu. Het moet voorts gaan om een beperkt en gecontroleerd gebruik onder toezicht van de bevoegde autoriteit. Het verzoek van Evides Waterbedrijf betreft de tijdelijke inzet van een niet toegelaten biocide met als doel het bestrijden van gevaar voor de volksgezondheid.

In verband met het belang van de volksgezondheid en het ontbreken van een alternatief voor de bestrijding van de blauwalg wordt gebruikgemaakt van de bovengenoemde mogelijkheid om vrijstelling te verlenen van het verbod op het gebruik van de niet toegelaten biocide.

Beoordeling

Het verzoek betreft het eenmalig gebruik van een biocide ter bestrijding van het gevaar voor de volksgezondheid, in het bijzonder het garanderen van de voorziening van veilig drinkwater in het gebied Dordrecht. Er is advies gevraagd aan het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) over de veilige toepassing van het biocide onder de voorwaarden van dit besluit. Het Ctgb heeft de beoogde toepassing van Intra Hydrocare beoordeeld op risico voor mens en voor het milieu. Het Ctgb acht de toepassing voor de professionele gebruiker acceptabel, mits gebruik wordt gemaakt van handschoenen en beschermende kleding. Deze zijn reeds standaard voorgeschreven bij de toelating van dit middel voor ander gebruik. Het risico voor het milieu van een eenmalige toepassing van Intra Hydrocare acht het Ctgb eveneens acceptabel. Het Ctgb doet geen uitspraak over mogelijke gezondheidsrisico's voor de mens, en verwijst hierbij naar het RIVM. Het RIVM geeft aan dat er geen nadelige effecten op de volksgezondheid zijn te verwachten bij een kortdurende behandeling van het water van het spaarbekken de Grote Rug met Intra Hydrocare, mits een concentratie van waterperoxide van 5mg/liter wordt gebruikt.

De inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft geen bezwaar tegen de toepassing onder voorwaarden. Een inspecteur van de ILT is voor toezicht aanwezig bij de behandeling van het waterbekken.

Gezien de functie van het spaarwaterbekken als noodvoorziening voor de (drink)watertoevoer, het feit dat een effectieve bestrijding van cyanobacteriën op korte termijn bij een noodzakelijke watervoorziening (door leveringsonderbreking drinkwater elders) uit het spaarbekken niet op een andere wijze mogelijk is en het belang van een duurzame beschikbaarheid van voldoende en veilig

¹ Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PbEU, L 167).

drinkwater, wordt onder de voorwaarden van dit besluit vrijstelling verleend voor een eenmalige toepassing van het biocide Intra Hydrocare in spaarbekken De Grote Rug te Dordrecht.

De vrijstelling voor het gebruik van de biocide geldt in de termijn waarbinnen het drinkwaterbedrijf verwacht het waterbekken te kunnen (laten) behandelen.

Op grond van artikel 7:1 Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende bij dit besluit daartegen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt, een bezwaarschrift indienen bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen. Een dergelijk bezwaarschrift dient u te adresseren aan de Staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, Postbus 20901, 2500 EX Den Haag. Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
- d. een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen;
- e. zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt.

Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.